

**PREDLOG
SKRAJŠANI POSTOPEK
EVA 2018-2611-0005**

ZAKON

O DOPOLNITVI ZAKONA O ZAPOSLOVANJU, SAMOZAPOSLOVANU IN DELU TUJCEV

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

S predlogom Zakona o spodbujanju investicij (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) se predlaga nov, sistemski način spodbujanja investicij na območju Republike Slovenije. Temeljni poudarki zakona opredeljujejo načine, pogoje, merila in postopke za dodeljevanje investicijskih spodbud, strateške investicije ter aktivnosti spodbujanja investicij in internacionalizacije slovenskega gospodarstva.

Predlog zakona med drugim vzpostavlja dva registra: register podjetij z visoko dodano vrednostjo in register inovativnih zagonskih podjetij. Pogoji in merila, ki jih morajo podjetja izpolnjevati za vpis v register in ohranitev tega statusa, so določeni z vsebino predloga zakona.

Podjetja, ki so vpisana v enega izmed navedenih registrov, se zaradi pomanjkanja ustreznih strokovnjakov na trgu dela v Republiki Sloveniji pogosto spoprijemajo s težavami pri zaposlovanju svojih kadrovske potreb. Slovenska podjetja si pri tem večinoma pomagajo tudi z zaposlovanjem visoko usposobljenih tujih strokovnjakov s specialnimi znanji. V skladu z usmeritvijo Vlade Republike Slovenije, da se v Sloveniji zagotovi privlačno in predvidljivo poslovno okolje za nemoteno delovanje tako domačih kot tujih gospodarskih družb, in zaradi zmanjševanja togosti delovnopravne zakonodaje se sočasno s sprejemanjem predloga zakona predlaga tudi dopolnitev Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (v nadaljnjem besedilu: novela ZZSDT), in sicer bi se s predlagano rešitvijo podjetjem, vpisanim v enega od registrov, omogočilo zaposlovanje tujcev, državljanov tretjih držav, po hitrejšem oziroma skrajšanem postopku.

17. člen veljavnega Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 1/18 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZZSDT) določa, da morajo vsa podjetja oziroma delodajalci, ki želijo zaposliti tujca, izpolnjevati določene pogoje. V postopku izdaje enotnega dovoljenja za prebivanje in delo mora Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: zavod) izpolnjevanje pogojev s strani bodočega delodajalca preveriti v vsakem posameznem postopku zaposlitve tujca, preden lahko poda soglasje za zaposlitev k enotnemu dovoljenju za prebivanje in delo. V zvezi s tem je treba poudariti, da je država tak sistem zaposlovanja tujcev uveljavila za zaščito pravic in izboljšanje pravne varnosti delavcev migrantov. Vendar pa tak sistem izčrpnega preverjanja različnih pogojev v zvezi s samim poslovanjem delodajalcev vpliva na dolgotrajnost in zapletenost postopkov zaposlovanja tujcev v Republiki Sloveniji.

Za preprostejše oziroma hitrejšje postopke zaposlovanja tujcev v podjetjih z visoko dodano vrednostjo in v zagonskih podjetjih se z novelo ZZSDT omogoča hitrejši postopek zaposlovanja tujcev, saj zavod v skladu z novelo ZZSDT nekaterih pogojev v primeru zaposlovanja tujcev v izpostavljenih podjetjih ne bo več preverjal. Podjetja morajo namreč za vpis v enega od registrov v skladu s predlogom zakona poleg specifičnih meril izpolnjevati tudi določene pogoje, ki pa so smiselno enaki, kot jih zavod že preverja v

postopku podaje soglasja za zaposlitev k enotnemu dovoljenju za prebivanje in delo. Predlagane spremembe so podobne sistemskim rešitvam, ki so v različnih oblikah že v praksi v nekaterih drugih državah članicah EU.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Novela ZZSDT je potrebna zaradi uskladitve s predlogom zakona. Pri tem je temeljni cilj predlagane spremembe v zakonodajni okvir vnesti pravno podlago, ki bi delodajalcem v registru podjetij z visoko dodano vrednostjo ali registru zagonskih podjetij omogočala hitrejše in preprostejše zaposlovanje tujcev. Tako v skladu z gospodarskim interesom države in zaradi na trgu dela v Republiki Sloveniji prisotnega pomanjkanja ustreznih strokovnjakov stremimo k cilju, da se navedenim podjetjem omogoči sorazmerno preprostejše in hitrejše zapolnjevanje kadrovskih vrzeli z zaposlovanjem tujcev ob hkratnem zagotavljanju enake ravni zaščite pravic in pravne varnosti delavcem migrantom.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bila vodilo pri pripravi osnovnega zakona.

2.3 Poglavitne rešitve

Novela ZZSDT s predlagano dopolnitvijo za Zavod RS za zaposlovanje določa, da v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja za namen zaposlitve tujca v podjetju, ki je vpisano v register podjetij z visoko dodano vrednostjo ali register inovativnih zagonskih podjetij, ne preverja pogojev iz drugega odstavka 17. člena ZZSDT. Pri tem mora biti predložena pogodba o zaposlitvi, podpisana s strani delodajalca, ki tujcu zagotavlja plačo najmanj v višini povprečne mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, nazadnje objavljene v Uradnem listu Republike Slovenije. Določeni pogoji glede ustrezne registracije podjetja, aktivnega poslovanja in poravnanih obveznostih do države bodo za predmetna podjetja preverjeni že v postopku vpisa v enega izmed registrov, zato novela ZZSDT te pogoje izvzema iz obveznega preverjanja v postopku podaje soglasja Zavoda. Glede na navedeno predlagatelj upravičeno pričakuje, da se bo postopek zaposlovanja tujcev v teh primerih časovno skrajšal in z vidika dokazovanja izpolnjevanja različnih pogojev poenostavil.

Glede na to, da je predlagana dopolnitev zakona potrebna tudi zaradi uskladih z zakonom, ki ureja spodbujanje investicij, predlagamo sočasno obravnavo obeh zakonov v Državnem zboru RS.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakon nima vpliva na državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona nima finančnih posledic na državni proračun.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

Nekatere države članice EU imajo urejene različne sheme, pogosto imenovane »*red carpet*«, »*fast track*«, oziroma hitre postopke zaposlovanja tujcev v podjetjih, ki jih država prepozna kot »zaupanja vredna podjetja« in imajo glede na gospodarski interes države poseben pomen. V nekaterih primerih so sheme prilagojene le za zaposlovanje visokokvalificiranih strokovnjakov iz tujine (na primer Nizozemska, Danska, Ciper), za zaposlovanje v gospodarsko povezanih družbah (na primer Danska), drugod pa so pogoji prilagodljivi in se presoja glede na posamezno vlogo za izdajo dovoljenja za zaposlitev (na primer Španija).

V vseh opisanih primerih obstaja register certificiranih podjetij, ki izpolnjujejo pogoje, določene z zakonodajo države članice, za katera se pri zaposlovanju tujcev določeni pogoji ne preverjajo in so jim postopki pri zaposlovanju tujcev olajšani.

Nizozemska

Skrajšan rok za obdelavo vloge visokokvalificiranega delavca v okviru državne sheme je dva tedna. Sistem temelji na priznavanju priznanih delodajalcev in hitrem postopku, ki jim je ponujen: pri zaposlovanju visokokvalificiranega delavca iz tujine ni treba opraviti predhodne kontrole trga dela, zadostiti morajo le pogoju, da ponujena plača ustreza plači na podobnem delavnem mestu na trgu. Država za predmetne delavce nima določenih kvot. Za zaposlene od 30. leta starosti se zahteva višji dohodek kot za zaposlene osebe, mlajše od 30-ih let, in za tiste, ki so diplomirali na Nizozemskem. Znesek plačnih pragov je povezan z letnimi indeksi.

Podjetje mora za vpis v register zaupanja vrednih podjetij plačati pristojbino 5.116 EUR in izpolnjevati te pogoje: registracija dejavnosti v ustreznih registrih, podjetje ni v postopku likvidacije ali stečaja, delodajalec velja za zanesljivega (zaupanja vredno podjetje).

Španija

Rok za obdelavo vloge po skrajšanem postopku je 20 dni. Pogoji za izdajo so prilagodljivi, organ odločanja presodi glede na oceno posameznega primera. Pri tem izobrazba tujca ni pomembna, skrajšani postopek se lahko uporablja za vse delavce, ne glede na izobrazbo. Delavci morajo biti polnoletni, imeti urejeno dovoljenje za prebivanje in dokazati finančno sposobnost preskrbeti sebe in družino.

Pogoji za obravnavo po skrajšanem postopku so vezani predvsem na delodajalca, ki mora biti del »sistema priznanih delodajalcev«. Za vključitev v ta sistem se preverjajo objektivna merila, podjetje mora izpolnjevati enega izmed teh pogojev: več kot 250 zaposlenih, poslovni promet v višini najmanj 50 milijonov evrov, tuje naložbe v višini najmanj 1 milijona EUR v preteklih treh letih, vrednost ali pozicija investicijskega sklada, ki presega 3 milijone evrov, družba s sedežem v Španiji in poslovnimi projekti, za katere organi menijo, da so v splošnem interesu države.

Danska

Podobnih »*fast track*« postopkov se poslužuje tudi Danska, ki je v letu 2014 dopolnila zakon, ki ureja zaposlovanje tujcev, z več amandmaji, ki danskim delodajalcem omogočajo ugodne, hitrejša in lažje postopke za zaposlovanje tujcev tretjih držav.

»Fast track« postopki omogočajo tujcem, da nastopijo začetek dela že z začasnim delovnim dovoljenjem, ki jim ga ob vlogi za enotno dovoljenje za prebivanje in delo, ob izpolnjevanju pogojev, izdajo danski pristojni organi. Na ta način jim, v primeru da izpolnjujejo potrebne pogoje, ni potrebno nekaj mesecev čakati na zaključek celotnega postopka.

Posebni postopki pa veljajo tudi za t.i. »certificirana podjetja«, ki so glede na zahtevane pogoje danskih

pristojnih organov prepoznana kot »zaupanja vredna« podjetja. Postopki zaposlovanja visokokvalificiranih tujcev so za »certificirana podjetja« skrajšani iz 30 dni na največ 10 dni od datuma popoldne vloge.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona ne vpliva na postopke oziroma poslovanje javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona ne vpliva na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva na okolje, ki vključuje prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Sprejetje zakona bo vplivalo na gospodarstvo z vidika hitrejših in preprostejših postopkov zaposlovanja tujcev, s čimer se v Republiki Sloveniji zvišuje raven privlačnosti poslovnega okolja in povečuje možnost konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva na socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Sprejetje zakona ne bo imelo drugih posledic.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu RS in na spletnih straneh predlagatelja. Predlagatelj bo zakon predstavljal v okviru obstoječih orodij (usmeritve ZRSZ).

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje predpisa bo spremljalo ministrstvo, pristojno za delo.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlog zakona je bil predstavljen javnosti preko objave na spletni strani MDDSZ v obdobju od 9.12.2017 do 12.1.2018.

8. Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona, in znesku plačila za ta namen:

Pri pripravi predloga zakona ni sodeloval zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba.

9. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Peter Pogačar, državni sekretar
- mag. Jurij Snoj, generalni direktor Direktorata za trg dela in zaposlovanje
- Grega Malec, vodja Sektorja za delovne migracije

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 1/18 – uradno prečiščeno besedilo) se v 16. členu za besedilom člena, ki se označi kot prvi odstavek, doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) V postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja in pisne odobritve, ki sta izdana za namen zaposlitve, zavod pri podjetjih, ki so v skladu z zakonom, ki ureja spodbujanje investicij, vpisana v register podjetij z visoko dodano vrednostjo ali v register inovativnih zagonskih podjetij, ne preverja pogojev iz 2., 3., 4., in 5. točke prvega odstavka 17. člena tega zakona, pod pogojem, da pogodba iz 8. točke prvega odstavka 17. člena tega zakona tujcu zagotavlja plačo najmanj v višini povprečne mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, nazadnje objavljene v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

2. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne 15. januarja 2018

EVA 2018-2611-0005

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Z novelo ZZSDT se dodaja izjema pri preverjanju pogojev, ki jih mora Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje po uradni dolžnosti preverjati v postopku podaje soglasja za zaposlitev tujca pri podjetju, ki je na podlagi določb zakona, ki ureja spodbujanje investicij, vpisano v register podjetij z visoko dodano vrednostjo ali register inovativnih zagonskih podjetij. S tem se zagotavljajo lažji in hitrejši postopki zaposlovanja tujcev za navedena podjetja.

K 2. členu

Člen določa začetek veljavnosti novele ZZSDT.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

16. člen

(splošna določba)

(1) Enotno dovoljenje, izdano ali podaljšano na podlagi soglasja za zaposlitev, ter pisna odobritev, izdana na podlagi soglasja za zaposlitev, sta vezani na zaposlitvene potrebe delodajalca. Tujec se sme na tej podlagi zaposliti le pri delodajalcu, ki je v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja oziroma izdaje pisne odobritve izpolnjeval pogoje za zaposlitev tujca po tem zakonu.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagamo, da Državni zbor Republike Slovenije obravnava predlog novele ZZSDT po skrajšanem postopku. Gre namreč za manj zahtevno dopolnitev navedenega zakona, glede katere Poslovnik Državnega zbora omogoča obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku. Sprememba 16. člena je uskladitvene narave in določa, da na podlagi izpolnjevanja določenih pogojev lahko podjetja, vpisana v ustrezne registre na podlagi zakona, ki ureja spodbujanje investicij, lažje in hitreje zaposlujejo tujce.